

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:
 Egy évre ... 240 Lei.
 Fél évre ... 120 Lei.
 Egy negyed évre ... 60 Lei.
 Egy hónapra ... 20 Lei.

Hirdetések árszabás szerinti díjazás mellett vétetnek fel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG

Aradi és Csanádi Egyesült Váradak palotájában.

KIADÓHIVATAL

Aradi Nyomda Vállalat
 Boulevard Regele Ferdinand I.
 (József főherceg-ut) 22. szám

TELEFON-SZÁM 151.

ARAD, 1922.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

Péntek, február 24.

A lakbérleti szerződések.

Hónapok óta izgatja a háztulajdonosokat és lakókat egyaránt a lakbérleti szerződések kérdése. A háztulajdonosok joggal szeretnék ismét szabadon rendelkezni házaik fölött, amittől viszont a lakók a mai lakásinséges világban természetesen módfelelő félnek. Mert a szabadon rendelkezés a lakók szerint lakbérértelést, fölmondást jelenthet számukra. Folyik a már háborúnak is nevezhető vita pro és kontra, mindegyik tábor a maga igazsága mellett erősködve. A „Viitorul” legújabb száma most végre a kormánynak ebben a kérdésben elfoglalt álláspontjáról számol be. Tekintettel arra, hogy a „Viitorul” Brătianu miniszterelnök lapja, illetve a most uralkon levő liberális párt hivatalos orgánuma, ennek a hírek a legkomolyabb jelentőségűt kell tulajdonítani. A „Viitorul” szerint a kormány a minisztertanács ülésében abban állapodott meg, hogy a parlamentnek a lakbérleti szerződések meghosszabbítását fogja javasolni. A háztulajdonosok és lakók háborujának tehát a parlament fog véget vetni. A parlament összejövetelét azért kell megvárni, mivel a kormány már első minisztertanács ülésében abban

állapodott meg, hogy nem fog decret-legéssel kormányozni, hanem a törvényhozást teljesen a parlamentre bizza. Ilyformán ez a

lakókat és háziurakat egyaránt izgató kérdés április előtt semmi szín alatt nem kerülhet döntés alá.

Magyarországot meghívták Genuába

— Anglia és Franciaország békülnek. — A békeszerződéseket nem tárgyalják. —

BUDAPEST. A pénzügyminiszter úrban ma délelőtt szakemberek bevonásával hosszabb tanácskozás volt, amelynek tárgya a genoui konferencia előkészítésére vonatkozott. Az ülésen, amelyen a kormány tagjai is résztvettek, gróf Bethlen István miniszterelnök elnököl, aki közölte az egybegyűttekkel, hogy a magyar kormányt meghívták a konferenciára. Kifejtette, hogy ez lesz az első alkalom, ahol Magyarország képviseltetni fogja magát az európai nemzetek társaságában. Teleszky János volt pénzügyminiszter beszélt ezután, aki a miniszterelnökön kívül, mint Magyarország másik megbízottja vesz részt a konferencián. Bőven ismertette azokat a kérdéseket, amelyekben Magyarországnak Genuában állást kell foglalnia.

RÓMA. Itteni diplomáciai körök szerint a genoui konferencián résztvevő nemzetek között meg-

egyezés jött létre, hogy az értekezleten sem a békeszerződés, sem pedig a jóvátétel kérdéséről nem fognak tárgyalni, hanem mindazok a problémák megvitatásával, amelyekről a konferencia nem akar tanácskozni, a népszövetséget fogják megbízni. Abban is megegyeztek, hogy a szovjetmegbízottak részvétele nem jelentheti a szovjetnek de jure való elismerését, hanem csupán meg akarják adni a lehetőséget Oroszországnak ahhoz, hogy vele végre gazdaságilag megállapodhassanak.

BÉCS. A Nette Freie Pressének jelentik Londonból, hogy Lloyd George és Poincaré a legközelebbi napokban Calaisban vagy Boulogneban találkozni fognak. A francia politikusok ehhez a találkozáshoz nagy reményeket fűznek, amennyiben létrejöttét a két ország között fennálló feszült viszony enyhülésének tulajdonítják. A Petit Parisien az angol és a francia mi-

niszterelnökök találkozásához azt írja, hogy megbeszélésük legfontosabb tárgya azoknak a kérdéseknek a megoldása lesz, amelyeket a francia memorandum felvetett.

RÓMA. A genoui konferencián a dunai konföderáció kérdését is meg fogják tárgyalni, annál is inkább, mivel ez ügyben az illetékes magyar álláspontot még mindig nem közölték.

Szedhet a város pótadót.

(Hibásan értelmezett miniszteri rendelet.)

Arad város vezetéséhez tegnap a belügyminisztertől rendelet érkezett, amellyel kapcsolatban az a hír terjedt el Aradon, hogy a kormány megszünteti a város pótadószedési jogát. Az Aradi Közlöny munkatársának alkalmá volt betekinteni a belügyminiszteri rendeletbe, amely tisztán és világosan kimondja, hogy a községeknek és városoknak joguk van a pótadók kivetésére. A rendelet fontosabb pontjai a következők: A város a fedezetlen hiány pótlására, amely több mint kilencmillió leit tesz ki, a költségvetésbe állítsa be az ötvenharmadik százalék államsegélyt és a látványossági adókból a városnak járó illeté-

Színház.

(Molnár premér a városi színházban.)

Sok szép és jó hír előzte meg Molnár Ferenc „Színház” gyűjtő-cím alá foglalt három egyfelvonásosát. Budapesten elhatározó sikert aratott az erdélyi színházak is nagy tetszés mellett mutatták be és legutóbb a bécsi Burgtheater amely most kultuszt csinál a hírnévre került magyar íróból, szintén bemutatta a ciklus két első részét — sikerrel. Érthető tehát az aradi közönség kíváncsisága, amellyel a tegnapi premiert várta. Meg is töltötte a színházat és nem sajnálta, hogy majdnem éjfélig ült a helyén, mert igen jól mulatott azokon a részeken, amelyeket a virtuóz Molnár mulattatásra szánt és ennek hatása alatt megbocsátotta azt a kis unalmat, amelytől a mindig érdekes és mindig újszerű Molnár ezuttal nem tudott szabadulni.

Kezdjük tehát előlről. A ciklus első darabja az „Előjáték a Lear királhoz” címet viseli. A Shakespeare-színész csapja a szívet egy tanár bájos, primitív feleségének, meglátogatja a lakását, de váratlanul megjelenik a gyanakvó férj és a hőstüket alakító aktor (négy gyeimek atyja) a konyha abla-

kán menekül egyenesen a színházba, ahol már készülődnek a Lear király előadására. A bosszuért lihegő férfi ide is követi a csábítót, akit már Lear maszkjában és jelmezében talál a színpadon. A dühöngő férfi, aki egyébként alaposan képzett Shakespeare-kutató meg akarja verni a gyáva csábítót, de nem találja meg a módját, hogyan tegye ezt. Végül is annyira kimagyarazza a dolgot a közben utána siető felesége jelenlétében, hogy megbékül a csábítóval és karon fogva feleségét, távozik. Hogy mit akart itt Molnár mondani? Talán azt, hogy a színész annyira primitív ember, hogy csak a szellemóriások szavaival tud hódítani asszonyt. Vagy talán azt, hogy a színész a legnagyobb hős maszkjában is szánalmasan egyszerű, adósságokkal küzdő, szegény komisz ember. Vagy talán azt, hogy a megcsalt férfi, ha némiképpen kulturált ember és gondoskodni tud, képes ragvógó tisztaságnak nézni a becsületlen, ejtett föltöt. Mindez belemagvarázható ebbe a molnári komédiába, amelynek legsikerültebb figurája az öreg tüzoltó, aki derűs nyugalommal szemléli husz év óta a klasztrikusokat játszó színészek apró,

emberi gyarlóságait és epikurensi filozófiával mosolyog az egész komédiás-életen. Azt hiszem, hogy a darab főként a tüzoltó miatt íródott meg, aki voltaképpen nem más, mint maga Molnár Ferenc, aki prakszisa alatt ugyan csak megalkothatta véleményét a színésznépről. Ez a darab nem olyan, amilyent Molnártól vártunk. A szellemességek színporkáznak benne, de a darab struktúrája sokkal primitívebb, semmilyen lenyűgözne. Nem is volt oly sikere, pedig a szereplők mindent elkövettek. Darvas Ernő, a csábító színész szerepében gyáván emberi volt. Kallós József a bosszuért lihegő professzor tudálekos, komikus alakját pompásan vitte a színpadra, csak kár, hogy indiszpozícióval küzdött. A primitív, egyszerű, bájos asszonykát Korbuly Zsuzsa sok természetességgel, ügyesen, értelmesen játszotta. Kischh szerepekben Mészáros Béla, Selmeczy Mihály, Faludy Károly és Szalay Imre precízben beilleszkedtek az együttesbe. Utóljára hagytuk Sípós Zsigmondot, a tüzoltó pomnás személyesítőjét. Maga volt a derűs nyugalom, az életfilozófia, a magasból lenéző igazi ember.

A ciklus második darabja a

„Marsall” címet viseli. A kiváló színész meglátogatja ideálját, az öreg báró fiatal, bájos feleségét, akit szerelmével ostromol és megcsókol. Mindezt a robusztus, egészséges férfi hallja és látja a szomszéd szobából. A férj ezután bemutatja a színésznek vadászfegyvereit, köztük a híres Marsallt, amellyel belélio a csábító mívészbe. Itt ezután érdekes színjáték következik. A színész adja a megsebesültet, ily módon megtudja, hogy az asszony nem is szereti őt, hogy a férje megmentése érdekében hazudik. Ettől kijózanodik a szerelmes színművész, aki újabb fordulattal az egészségest játsza és leleplezi a komédiát, amikor az orvos megérkezik. Egy óvatlan pillanatban azonban megvallja az orvosnak, hogy eskügyan megsebesült, de kénytelen volt végigkomédiázni, hogy „láthassa a maga temetését.” Keserű kacagással ezután otthagyja a báróék házát. Ebben az izgalmas és fordulatokban gazdag tragikomédiában Molnár azt mondja, hogy minden csak játék, szemet kápráztató hazugság, hogy az élet nem egyéb, mint hazudozásokkal teli tragikomédia. Nem új, hanem régi filozófiai tétel ez, de ahogy Molnár mondja, az újszerű és

Kétf. A még fent maradt hiányt a város a kivetendő pótdoból fedezheti. Ez a rendelet elosztotta azt a hiedelmet, hogy a városnak megszűnt az örendelkezési joga, mert felhatalmazta a pótdó szedése.

Rendeleettel léptetik életbe a magyar választói jogot.

BUDAPEST. A Kormány elhatározta, hogy a választójogot rendeletileg fogja szabályozni, még pedig úgy, hogy a saját javaslatait lépteti életbe. Attól sem zárkózik el, hogy az ellenzék lojalisabb részéről elhangzott kívánságokat ne honorálja, azonban az ellenzékkel semmiféle megállapodásokat sem hajlandó kötni. A titkosságot a Kormány nyit kérdésnek tekinti. A pénteki minisztertanács szavazással foglalkozni a felől, hogy milyen mértékben vigyék ezt keresztül. A magyar fővárosban laistromos szavazás lesz. A Kormányhoz közelállók szerint a választásokat június első felében fogják meg tartani. Kaposvár város küldöttsége ma felkereste Kállay Tibor pénzügyminisztert és felajánlotta neki a város mandátumát. Gróf Teleki Pál Szegeden lép fel pártkivüli programmal.

Ausztria nem lép be a kisantantba.

Bécs. A Neue Freie Pressenek táviratozók Londonból, hogy Benes cseh miniszterelnök nyilatkozatát a Daily News teljesen félreértette amennyiben Ausztria egyelőre távolról sem gondol arra, hogy belépjen a kisantant kötelékébe.

Molnár-szerű. Ebben a kis remekműben Sipos Zsigmond, ez a kiváló fiatal színész óriásivá nőtt a szemünkben. Hat hónap alatt, a mióta tagja a társulatnak, soha ilyen erőteljesen férfiasnak és öntutatosan fölényesnek nem láttuk. Megállapíthatjuk, hogy értékes színész, aki megfelelő szerepekben sok élvezetes estét szerezhet a publikumnak. A báróné finom, szubtilis szerepét H. Harmath Józsa ragyogó művészettel játszotta. Darvas Ernő (a színész) a szerepben jelenetben nem tudott kellőképpen felmelegedni, de a szomorú komédiát annál tökéletesebben játszotta végig. Kisebbszerepben Ács Mihály tökéletesen nyújtott.

A harmadik darab, amelynek „Bojta” a címe, tetszett legjobban. Ebben megtaláltuk az igazi Molnárt, a szórakoztató, a szellemes kacagtató komédia-író, a színigazgató irodáját valóságai megostromolják a színészpályára tolatkodó kis nők, akik valamilyen nyien a szigorú komisz, gorombába igazgató nyakába akarják varrni magukat. Persze valamilyen nyit kidobja. Végül egy vidéki kis kóriska-lány naiv romlottsága megkapja és leszerződött. Ez a szinpad tréfa keserű gunnyal tárja elének a színház ragyogásának szomorú erkölcsi árnyoldalait oly szellemes mondásokkal fűszerezve, hogy a közönség állandóan kacag. Ez a darab aratta a legnagyobb sikert, ami nemcsak a rafináltan készült jeleneteknek, ha-

Egy év — tizenhárom hónap. Christea érsek a sok Annepről

Newyork. Schall Tamás, az Egyesült Államok kongresszusának tagja, azzal az indítványal állott elő, hogy az évet 13 négyhetes hónapra osszák be. Indítványát a következőkkel okolja meg: A kereskedők váltókat állítanak ki és nem tudják, hogy azok valamely vasárnapon vagy hétköznapon esedékesek-e. Alkalmazottak bérének kifizetésénél, akiket nap szerint fizetnek és munkájukat valamely hónap utolsó napján fejezték be, gyakran támadnak viták a bér kiszámítása miatt. Az emberek milliói egyenlő havi részletekben kapják fizetésüket, jóllehet maguk a hónapok nem egyenlő időtartamúak. Szükség van olyan naptárra, amely kizárja azt, hogy valamely összegyűjtés vagy akta aláírás napját hosszasan számolgatni kelljen. Egyes kereskedők már meg is alapították az „Új naptár propagáló társaságot.” Sőt Warnes I. kereskedő össze is állított egy új naptárt, amelyet a matematikusok és kereskedelmi kamarák is jónak találtak. Ezt a naptárt nyújtotta be Schall a kongresszusnak. A tizenharmadik hónapot ez a naptár „tavasz”-nak nevezi és február s március közé ékelődik. Tizenhárom 28 napos hónap 364 napot tesz ki, a 365-ik nap pedig ünnep lenne. A szökő napot február 29-ről áttolnák június 28 és július 1 közé és pedig 3 évenként és szintén ünnepnap lenne. Sem ez az ünnepnap, sem a 365-ik

nem a szereplőknek is érdemül tudható be. A goromba, morózus színigazgatót Darvas Ernő egészséges humorral ruházta fel, komiszul emberi volt. A vidéki, naivul romlott, primitív kóriskalány szerepében Zilahy Irénke legszebb sikereinek egyikét aratta. Jól átgondolt, helyesen értelmezett alakítás volt. Gyarmathyné egy kültekli primadonna kacagtatóan kedves figuráját finom humorral vitte a szinpadra, Korbuly Zsuzsa az elegáns, kitarított nő szerepében tolatkodóan hódító és előírászerűen frivol volt, Keleti Gizzi a magát felkínáló zenetanárnő alakját egészséges humorral játszotta meg, a kis Juhász Etnus és Bizza Ilonka néhány szavas szerepükben tettek biznyságot tehetségükről. Selmeozy Mihály a színházi szolga szerepében kacagtatóan kedves figurát vitt a szinpadra. Mészáros Béla pedig komikusan, finom humorral játszotta meg az ideges zeneszerzőt, aki él-hal a kicsi nőkért, de fél a feleségétől. Végül meg kell emlékeznünk Jakabffy Dezső főrendezőről, aki ezuttal először rendezett prózát. Az ötletes rendező, aki operettek beállításával már számtalanszor beigazololta izlését és ötletességét, a „Színházat” mindenre kiterjedő gondtal és izléssel rendezte és illuziót keltő szinpadot varázsolt elének. A közönség szívesen fogadta Molnár Ferenc komédiáit és különösen a harmadik felvonásban nyílt színi tapsokkal fejezte ki tetszését a szereplőknek. (Ky.)

nap nem neveztetnék el a szokott nap-megnevezés szerint. A szökőnap minden 400-ik évben elmarad. Schall azt is indítványozta, hogy az új naptár 1928-ban lépjen életbe.

A naptárkérdéssel kapcsolatban érdekes nyilatkozatot adott Románia hercegérseke Christea Miron az „Ethnos” című görög lap munkatársának. Az egyházfejedelm rámutatott arra, milyen óriási károkat okoz az ország közgazdasági életének a kétféle naptár. Minden elvesztett munkanap Romániának 500.000 lei kárt jelent. Azonkívül szükségesnek tartja a naptáregységesítést a különböző felekezetek testvéries együttélése okából is. Fölmerült tehát a kérdés, nem fogadják-e el a keleti egyház is a Gergely-féle naptárt vagy pedig ne állapítsa-e meg a csillagászati tudomány egy a Gergely-féle naptárnál még pontosabb naptárt. Előnyösnek találná a hercegérsek azt is, ha a szent szinódus néhány kisebb ünnepet törölne vagy azt az ünnepnapot követő legközelebbi vasárnapra helyezné át.

A mulatság vége.

(A fűrészgár tolvajait elűzték.)

Gacsó Ferenc munkás, az aradi fűrészgárban volt alkalmazásban. Tavaly ősszel egy késő délután munkából menet találkozott egy kiskorú barátjával. Nagyon megörvendhettek egymásnak, mert első utjuk a korcsmába vitt, ahol az együttlét örömeire alaposan felöntöttek a garatra. Mikor már alaposan eláztak, a korcsmáros kitette őket. Igen ám, de a fiatal gyerek ilyen időben már nem mehetett haza — pláne berugva. Így tehát megtanácskozták a dolgot és abban állapodtak meg, hogy bemennek a fűrészgárba és ott a pincében fogják eltölteni az éjszakát. Ugy is történt. Éjfél felé a gyár éjjeli őre észrevette, hogy a gépházban motoszkál valaki és a mikor bement, mindjárt meglátta, hogy az egyik gép hajtó szíjja le van vágva. Nagy lármát csapott. A két mulatozó is előkerült. A gyáru menten rájuk terelődött és ma délelőtt a büntetőtörvényszék lopás miatt vonta őket felelősségre. A vádlottak tagadták a bűnüket felrótt cselekményt. A bírák azonban a védekezés bizonytalansága helyett inkább a valószínűség alapján helyezkedve a fiatalokot 3 havi fogházra, Gacsó Ferencet pedig 6 havi börtönre ítélték. Mindketten fellebbeztek az ítélet ellen.

Sport.

— Az Aradi Korcsolyázó-Egyletnek vasárnap, február 26-ra hirdetett közgyűlést, melynek okok miatt elhalasztották. A közgyűlést március hó 5-én, vasárnap délelőtt fél 11 órakor tartják meg a városháza kis tanácstermében.

Rend a választásokon.

(Minisztertanács előtt a pénzügyi kérdések.)

BUCURESTI. Voitoianu belügyminiszter átiratot intézett a prefektusokhoz, amelyben felkéri őket, hogy minden rendelkezésükre álló eszközzel akadályozzák meg a választásoknál az incidenseket. Az Adeverul e közleménye szerint a miniszter már előfordult precedenseket sorol fel az átiratban, amelyeknek okát abban látja, hogy a hatóság elmulasztotta a kellő erélyes beavatkozást. (RTI.)

BUCURESTI. Tegnap este minisztertanács volt, amelyen Brătianu elnököt. Az ülésen a pénzügyi kérdésekkel és az április elsején életbelépő jövő évi költségvetéssel foglalkoztak. Brătianu Vintila pénzügyminiszter előterjesztést tett a pénzügyi kérdésekre vonatkozólag, azután az Eforia-ügyével foglalkoztak és megbízták a belügyminisztert, hogy ebben az ügyben a vizsgálatot folytassa le.

Nemzetközi sakkverseny.

(A világ legjobb matakora játszanak.)

PÖSTYÉN. A póstyéni fürdő igazgatósága és a kassai csehszlovák sakkör által kiküldött bizottság megállapodott az április hónapban, Pöstyén fürdő rendezendő nemzetközi sakkverseny ügyében. Az 1914. pétervári nagymesterverseny óta a póstyéni verseny lesz a sakkvilág legjelentősebb eseménye. A rövid lélekzetű háborus versenyekkel ellentétben a póstyéni verseny 17 fordulós küzdelem lesz, ahol a pillanatnyi diszpozíció esélyeit a gyakorlat s kitarítás kiköszörűthetik s így a sakkvilág Pöstyén alapján tiszta képet fog nyerni a most meglehetősen tisztázatlan erőviszonyokról. A póstyéni verseny két részből fog állani: I. Nagymesterverseny 18 résztvevővel. Erre a kontinens legjobb játékosait hívta meg a rendezőség. A meghívottak ezek: Alechin, Bogoljuboff, Niernzovics, Rubinsten (Oroszország), Lasker dr., Tanrasch dr., Mieses, Sámisch, Teichmann (Németország), Enwe (Hollandia), Baltal Maróczy (Magyarország), Réti, Grünfeld dr. Tartakower, dr. Vidmár (Jugoszlávia), Duras, Hromádka, Freyba K. és Prokes (Prága). II. Mesterverseny 12 résztvevővel. Erre a versenyre mesterjátékosokat és elismert főtornajátékosokat bocsát a rendezőség. Április 16-án, húsvét vasárnapján lesz a Csehszlovák Sakk-szövetség szlovenszkoji zsupájának szervező kongresszusa. Ez a szervező Szlovenszko minden nemzetiségű sakk-köröket fogja egyesíteni.

— Újjáépítik a petrolium-forrásokat.

Bucuresti. Elzött öt évvel, 1916-ban tudvalevőleg az angol és francia kormányok utasítására felrobantották a petrolium forrásokat. Az Adeverul szerint a francia és angol kormányok meghatalmazottja: Venger most Bucurestibe érkezett, hogy a forrásművek újjáépítését a petrolium mezőkör megkezdjék. (RTI.)

Uj kávéházi árak.

Legutóbb írtunk arról, hogy dr. Robu János főpolgármesternél megjelent az Aradi Vendéglősök és Kávésok Ipartársulatának küldöttsége és kérte az áraknak a mai viszonyokhoz való megállapítását. A főpolgármester a következő kávéházi cikkek árait állapította meg újból I. II. és III. osztály szerint:

1 pohár tej cukor nélkül 1.75, 1.50—1.25, külön cukor 50—35—35, egy adag hab 75—50—35, egy adag debreceni tormával 77—6—5, főtt sonka tormával 10—8—7, egy adag vaj 4—3—2, tejes kalács 1.50—1.25—1, csája grogg 7.50—6—5, adag méz 2—1.50—1, limonádé szodával 4.50—4—3, málna szodával 4.25—4—3, trap. sajt 5—4—3, libamáj 8—7—5, szárnyasült 14—10—8, disznó és borjusült 9.50—7—5, törökkávé cukorral 2.50—2—1.50, borforralás cukorral és fűszerrel 14—10—7. A többi árak változatlanul megmaradtak mint legutóbb maximálva voltak. Ezen árakban beemfoglalatik az állami és városi adó valamint a 9 és 14 százalékos kiszolgálási díj.

Góthék Aradra jönnek.

(Megváltak a Renaissance-színházról.)

Góth Sándor és felesége, Kérész Ella, akiket az aradi színház közönsége is igen előnyösen ismer számtalan vendégszereplésük révén, annak idején, amikor a Renaissance-színház megnyílt Buda pesten, megváltak a Vigaszínházról, amelynek több mint egy évtizedig voltak tagjai. Jellemző a magyarországi megélhetési viszonyokra az, hogy a kiváló művészpár, amely annyi sikert aratott művészetével a magyar fővárosban, a régi szerződésükkel sokkal előnyösebb angazsmanjukból sem voltak képesek megélni. Azok a súlyos pénzügyi okok, amelyek már oly sok budapesti művész kezébe vándorbotot kényszerítettek, Góthékat is arra birták, hogy kilépienek a Renaissance-színház kötelékéből és külföldre menjenek vendégszereplésre. Egy budapesti táviratunk arról értesít, hogy Góthék egyelőre az utódállamok színházait keresik fel vendéglátóikkal. Egész biztosra vesszük, hogy mihamarabb Aradra is ellátogatnak, annál is inkább, mert erre nézve már régebben kötelező ígéretet tettek Róna Dezső színigazgatónak. A színészpárnak már a múlt év szeptemberében játszania kellett volna több előadáson az aradi színházban, azonban éppen a Renaissance színházhoz történt szerződésének megakadályozta ebben. Közele aradi vendéglátókkal Aradváros színházlátogató publikuma nagy érdeklődéssel tekint.

Nincs kegyelem. Kivégzik a párisi kékszakált.

Páris. A francia köztársaság elvetette a többszörös gyilkosság miatt halálra ítélt Landru kegyelmi kérvényét. Landrut a világhírű bűntény főszereplőjét a legközelebbi napokban kivégzik.

(Készülődés a halálra.)

Az Excelsior című párisi lap érdekes cikket közöl Landruról, aki halálraítélése óta nem olyan közlékeny, mint amilyennek hosszú tárgyalásán mutatkozott. Landru a főtárgyalás alatt bőbeszédűségével vonta magára a figyelmet, olykor-olykor tréfás megjegyzéseket is megkockáztatott, de mostanában ijedt szótlanúságban tölti napjait. A fogház főorvosával és védőügyvédjének titkárával vált néha egy szót. Eltérően az eddigi gyakorlattól, amely szerint a halálraítélt cellájában állandóan egy bötönör tartózkodott, Landru teljesen magára van hagyva. Természetesen erősen őrzik, az ő azonban éjjel-nappal a folyosón, a cella ajtajánál tartózkodik. Landru a fogházban betegeknek járó kosztot kapja és pedig tojást, fél liter tejet és 600 gram kenyert naponta. A fogház udvarán szokásos napi sétákról lemondott, celláját el nem hagyja, mégis teljesen megváltozott, nem az az ideges, kapkodó ember többé, amilyennek a főtárgyaláson mutatkozott. Tekintve, hogy levelet senkitől sem kap, egy hangu unalmát azzal üzi el, hogy a főtárgyaláson készített jegyzetét tanulmányozza és át-átnézi vádiratát. Panaszkodott is egyszer védőjének, hogy későn kapta kézhez a vádiratot.

— Későn kaptam meg — mondotta — alig másfél hónappal a főtárgyalás előtt. Ha előbb ismertem volna annak tartalmát, bizonyos, nem ítélték volna halálra.

Néhány nappal ezelőtt hirtelen szükségét érezte annak, hogy kisérendőbe hozza külsejét. Levágatta a haját, híres szakállát körülnyíratta és a halálraítéltnél szokásos kopott ruházata dacára, most valahogy egész impozáns megjelenés. Nem árul el különösebb idegességet, azonban álmatlanság gyötri. Éjszakánként fel és alá sétál cellájában, amivel a fogházor-

Kilencven éves gyilkos

(Az agastyán féltékeny szerelmé)

Lackó János kilencven éves ember vadházasságban élt Placskó Margit negyvenöt éves asszonyval. A vén szerelmes azonban állandóan féltékenykedett és az volt a mániája, hogy az asszony megcsalja. Ennélfogva a csetepaték állandóan napirendben voltak közöttük. Az ilyen veszekedések alkalmával Lackó nem egy ízben fenyegette meg kedvesét azzal, hogy egyszer meg fogja ölni. Így tartott ez sokáig; A szerelmes agastyán, akinek különben elmebeli állapota sem lehetett teljesen kielé-

nek kétszeres munkát ad. Az öröknek ugyan szigorú parancsuk van, hogy éjszaka a cella kis ablakát állandóan nyitva hagyják és ha valami szabálytalanságot észlelnek, úgy figyeljék állandóan az elítéltet. Így aztán megtörténik, hogy az ő egész éjszaka a zárka rostélyánál figyel Landru ideges sétáját. Az őrséget állandóan ellen őrzik magasabbrangu fogházfelügyelők, akik azonban a gyilkos cellájába nem mennek be, mivel neki ezideig még semmi különösebb kívánsága, vagy panasza nem volt.

(Éjjel a temetőben.)

A párisi lapok most írják meg, hogy az ítélet kihirdetését követő napon a gyilkos védője Hector Vagourex aláírással levelet kapott, mely olyan szenzációs részleteket tartalmaz, hogy az utolsó pillanatig új fordulatra számítottak. A levél írója a következő nem mindennapi esetet mondja el a levélben:

— A Landru letartóztatása utáni harmadik nap éjjelén a gamgaisi temető mellett mentem el, midőn észrevettem, hogy valaki egy sirt bont ki és a hulla egyes részeit kiemelve egy bőröndbe helyezte el. A férfit felismertem, egy tiszteleire méltó család meghibbant elméjű tagja volt. Elrejtöttem a temető fala mellé, ahonnan jól megfigyelhettem az örült tetteit. Láttam, hogy borzalmas terhelés a bőröndben a temetőhöz közel eső villába vitte, abba a villába, mely a perben olyan hírhedségre tett szert. Ezután eltávoztam.

A védő nyomában hozzátartott az eset valódiságának megállapításához. Az örültet tényleg megtalálták és a per irataiból az is megállapítható, hogy az 1919. április 13-án megtartott első házkutatás alkalmával nem találtak hullarészeket, csak április 29-én, midőn újabb házmotózást tartottak. A védő a levelet nyomában megküldte az igazságügyminiszternek s várta, hogy fényt derítsenek a misztikus ügyre. Ugy látszik azonban a vizsgálat nem erősítette meg a levél adatait.

gít, egy éjszaka odalopódzott az asszony ágyához és kalapáccsal addig ütötte a fejét, míg az asszony ki nem lehelte lelkét. A gyilkosságnak egyetlen tanuja volt csak, a megölt asszony 8 éves kislánya, aki egy ágyban aludt az anyjával. Az agg bűnös tegnap állott az aradi törvényszék büntető tanácsa előtt. Zavaros válaszaival beismeri mindent. Kijelentette, hogy az asszony, akire ő minden pénzét rápazarolta, unos-untalan megcsalta őt. Féltékenységből követte el a gyilkosságot. A bíróság a 8 éves koronatanut is kihallgatta, aki a borzalmas ügy részleteit is-

mertette a bírák előtt. A törvényszék ítéletet egyelőre nem hozott, hanem a védő és ügyész előterjesztésére elrendelte a vádlott elmebeli állapotának megvizsgálását.

HIREK.

Megszünik a pénzügyőrség.

Ma az a hír érkezett Aradra, hogy a pénzügyőrséget, mint csapatokba beosztott gárdát meg fogják szüntetni. A pénzügyőrség tagjait ellenőrzőkké (controller) fogják kinevezni és mindegyik önállóan fog dolgozni. A hír megnyugtatósként a pénzügyőrökre azt is közli, hogy áthelyezések nem lesznek és mindenkit helybe, jelenlegi állomáshelyére fognak kinevezni. A hír szerint a terv rövidesen kivitelre kerül.

— A szerb király Bratianu. Bucuresti. Az Adeverul közli, hogy Sándor szerb király ma meglátogatta Bratianu miniszterelnököt. Pasics és Nimcsics jugoszláv államférfiak ma reggel Bucurestiből Belgrádba utaztak, Sándor király még néhány napig Bucurestiben marad. (RTI.)

— Szombaton érkezik Aradra a határkiigazító bizottság. Ma délelőtti távirati értesítés érkezett Aradra, hogy a határkiigazító bizottság szombaton délután feltétlenül megérkezik Aradra. Az aradi hatóságok mindent megtettek, hogy a bizottság kifogástalan ellátásban részesüljön. A bizottság számára külön konyhát állítanak fel, ahol egy direktor e célra szerződöttet elsőrendű szakács fog főzni. A határkiigazító bizottság tagjai vásárnap tizenkét fogásból álló ebédet kapnak. A bizottságot a jószágigazgatósági palota erre a célra berendezett helyiségeiben fogják elhelyezni.

— Megjelent a Romanul. Hosszabb szünetelés után ma ismét megjelent a „Romanul” című aradi román napilap. A lapot mint felelős szerkesztő Savu Constantin volt képviselő, az aradi újságírói kar régi, derék tagja jegyzi.

— Miniszterium helyett államtitkárság. Az aradi munkaügyi felügyelőséghez jelentés érkezett Bucurestiből, amely szerint a kormány a munkaügyi miniszterium átszervezését tervezi. A munkaügyi miniszterium helyett egészségügyi államtitkárságot létesítenek. A terv rövid időn belül megvalósításra kerül.

— Eljegyzés. Takáts Belluska és Engelhardt Sándor Pankota jegyesek.

— Esküvők. Dr. Fetter Elemér szombaton d. u. 6 órakor vezeti oltárhoz Marossy Buryt a Minoriták templomában.

Vadnay Aristid f. hó 25-én szombaton délután fél 6 órakor vezeti oltárhoz a Minoriták templomában Dobozy Iduci urleányt. Minden külön értesítés helyett.

— Külfölddel nem lehet levelezni. Cluj. A kereskedelmi és iparügyi miniszter legutóbb kiadott rendelkezéssel megtiltotta, hogy az iparkamarák a külföldi társ kamarákkal levelezzenek. (RTI.)

Kevesebb lesz a trafik Aradon.

(A kistőzsdék felülvizsgálása. — Dohányraktár lesz Aradon.)

A pénzügyigazgatóság ma megkezdte a dohánykisáruadák engedélyeinek felülvizsgálását. A felülvizsgálás célja az, hogy a jelenleg meglévő engedélyek nagy számát redukálják. Ugyanis ma Aradon mintegy 140 kisáruda engedély alapján árusítanak dohány-neműeket. Ezt a számot körülbelül 95-re akarják redukálni. A felülvizsgálásnál azoknak az engedélyt fogják csak meghagyni, akiknek árúdjaja legalább 200 méterre van a legközelebbi tőzsdétől, akiknek megfelelő száraz helyiségük van és akik személyesen folytatják az árusítást állandóan, megszakítás nélkül. A napokban pedig vidéken is meg fogják kezdeni a kisáruadák ellenőrzését.

A dohánynagyárudák engedélye

lye április elsőjén lejárna, azonban a cluj Monopol igazgatóság utasította aradi kirendeltjét, hogy az engedélyt 6 hónappal hosszabbítsa meg. Ugy terveztek, hogy a nagy árudákat teljesen megszüntetik és a kisáruadák a felállítandó dohányraktárból közvetlenül vennék fel a szükséges dohány-neműeket. Így tehát a kisáruadák továbbra is a nagyárudától szerzik be szükségleteiket. Dohányraktár eddig Aradhoz legközelebb Timisoaran volt és az ottani dohányraktár látta el Arad tőzsdéit szivnivalóval. Fel-sőbb rendeletre a jövő héten Aradon is megkezdik a munkálatokat egy dohányraktár felállítására. A dohányraktár öt tisztviselőt fog foglalkoztatni.

Három havi román tanfolyam köztisztviselők részére nyílik meg március hó 6-án a helybeli „Moise Nicoara” lyceumban. A résztvevőkhöz felhívásnak eziránti kérényüket nevezett intézet igazgatóságához címezve, fo yó hó 28-ig benyújtani. A tanfolyam költségei felerészben az állam, fele részben a hallgatók által fedeztetnek.

A bucarestii magyar követ hivatalában. Bucaresti. Báró Rubido-Zichy Iván magyar követ visszaérkezett Bucarestbe. Fogadására a pályaudvaron Hori András követségi tanácsos vezetése alatt a követség összes tagjai megjelentek. Báró Zichy már át is vette a követség vezetését.

A portugáliai forrongás. Liszabon. Az ideiglenes kormány intézkedéseinek sikerült meghírsítani a monarchista államcsinyt. A fávárosban teljes a nyugalom. A kormányelnök még mindig az, aki erődben van, ahova a felkelők elől két nappal ezelőtt a kormány tagjaival együtt elmenekült.

Az orvosi titoktartás megszegése Budapest. A budapesti büntető törvényszék ma egy budapesti orvost két hónapi fogságra ítélte azért, mivel egy asszony férjével közölte felesége betegségét, aminek válpör lett a következménye. Ezzel az orvos megszegte az orvosi titoktartást.

Skandináv kölcson Ausztriának. Bécs. A Korrespondenzbureau arról értesül, hogy Ausztria a legközelebbi napokban 2 millió angol font értékű skandináv korona kölcsönt fog kapni.

Olaszország nem kap miniszterelnököt. Róma. De Nicola designált miniszterelnök tegnap visszaadta a királynak a kabinetalakításra vonatkozó megbízatását. A refü oka kétségtelenül az, hogy De Nicola akciójához nem tudta megnyerni Giolittiék támogatását.

Megváltják az Almássy-birtokot. Budapest. A földbirtokrendező bizottság határozata értelmében megváltásra kerülő birtokok között gróf Almássy Dénes eleki uradalma is benne van.

Halálos alkoholmérgezés. Inself Pétert, aki tegnapelőtt a gáji korcsnában lefolytatott italozás után hirtelen meghalt, az aradi vizsgálóbíró jelentésében tegnap boncolta fel a törvényszéki orvos, aki megállapította, hogy a halált súlyos mérvű alkoholmérgezés okozta.

Az édes kezdet savanyu következménye. Csefan Flori, Macskás Flori és Peherle Saveta 1919. novemberében látogatást tettek a Talpason lakó Vidikán Györgynél. Nem volt otthon senki, csak a méhesben dongtak vigan a méhek. Ez a szépen zümmögő muzsika hirtelen édes ízű adótt a szájukba, amelynek nem tudták ellenállni két méhkelet kiemelték a helyéről és magukkal vitték. A méheket tekintve, hogy nem lehetett megenni, megölték. A mézből pedig befalatoztak. Az édes kezdetnek azonban keserű folytatása lett — a vadiotlak padja. Ott ült ugyanis ma délelőtt a három pákosztos, még pedig oly savanyu képpel, mintha méz helyett egy egész vagonrakomány citrom feküdt volna meg a gyomrukat. A komoly bírák ugyanis, akiknek nincs érzékük a nyálákságok élvezése iránt, 2-2 hefti ársómmal vették el kedvüket a jövőre a mézevésről.

Utban Funchal felé. Páris. Mária Terézia volt osztrák-magyar főhercegnő Róberttel, Károly exkirály nemrég megoperált fiával együtt ma délelőtt Párisból Funchalba utazott.

Elhunyt orvos. Dr. Kulcsár Péter, a zerindul-marei (nagyzerindl) kör-orvos tegnapelőtt 60 éves korában meghalt. Ennek következtében a megüresedett zerindul-marei körorvosi állásra a megyei orvosi hivatal a mai napon kiírta a pályázatot.

Tolvaj, akinek több lakása van. Szeben. Istvánnak egyszerre két helyen is volt lakása. Tulajdonképpen egyik helyen sem lakott, hanem annál több apróbb-nagyobb lopást követett el a házigazdái terhére. Ezek azonban csakhamar rájöttek arra, hogy ki a háziszarka és feljelentették. A törvényszék büntetőtanácsa ma 6 havi fogságra ítélte.

Elhunyt magyar tudós. Budapesti távirat jelenti, hogy Chernel István, a világhírű magyar ornitologus életének 67-ik évében Kőszegen meghalt. Az elhunyt tudós 1856-ban Kőszegen született s miután Budapesten elvégezte egyetemi tanulmányait, birtokán, Kőszegen gazdálkodott, miközben minden szabad idejét a madarak életmódjának tanulmányozására fordította. Tanulmányai úgy a magyar mint a külföldi szakirodalomban nagy föltűnést kellettek. Hermann Ottó mellett ő volt a legnagyobb magyar ornitologus. A két tudós több ízben együtt is dolgozott és főleg a magyarországi madárvonulást tanulmányozták együtt.

A külföldi diplomák nosztrifikálása. Az aradmegyei orvosi hivatalhoz ma rendelet érkezett a cluj egészségügyi főfelügyelőségtől, amely szerint azok a gyógyszerészek és orvosok, akik tanulmányaikat idegen egyetemeken végezték, különböző okmányokat kell hogy a megyei orvosi hivatal után má-előbb a főfelügyelőséghez beletérítsenek. Eredei érettségi bizonyítványukat, diplomájuk hiteles másolatát, katonai helyzetükről szóló igazolást, a honossági és illetőségi bizonyítványokat, ezenkívül 500 lejt a cluj orvosi fakultás tükárságának 100 lejt az államnak az adóhivatal után, 80 lejt a cluj egy-

tem rektorátusának a tükárság után kell beküldeni és az ezeknek befizetéséről szóló eredeti nyugtákat be kell csatolni. Ezenkívül csatolni kell még az adóhivatal igazolását is, amely szerint diplomájának a Monitorul Oficialban való kihirdetését kérelmezte. Ezzel a diplomák nosztrifikálása véglegesen rendeződött. Addig is azonban folytatni lehetnek gyakorlatot.

Takonykóros megbetegedés. A megyei orvosi hivatalnak ma jelentést tett a siriai (világosi) orvos, hogy ott Dehelián Avram 17 éves béres takonykóros lovaktól megkapta a takonykór és belepusztult a nagy fájdalommal járó betegségbe. Az orvosi hivatal átírt a megyei állatorvosi hivatalnak és ájratában felhívta a figyelmét arra, hogy a béreseket ne engedjék a takonykóros lovakhoz, mert a vigyázatlan emberek igen könnyen megkaphatják ezt a járványos betegséget.

Aradi utmutató. Andreescu D. P. az aradi államrendőrség igazgatója az idegenek kalauzolása céljából egy aradi utmutatót szándékozik összeállítani, ezért felhívja az összes aradi gyárat, vállalatokat, bankokat, iparosokat, kereskedőket, közjegyzőket, ügyvédeket, orvosokat és akik azt akarják, hogy az utmutató címtárában szerepeljenek, hogy jelentésk be levelezőlapon pontos címüket és ahol telefonállomás van, a telefonszámot is. A levelezőlapokat Andreescu rendőrigazgató címére kell küldeni a rendőrprefektúrára.

Félmillió ékszerrel. Bucaresti. A vasárnapról hétfőre virradó éjszakán ismeretlen tettesek betörték Moscovici ékszerésznek a Calea Victorián lévő és La Rubin név alatt ismert ékszerüzletébe. A betörők több mint 500 ezer lejt értékű különféle ékszer loptak el. A rendőrség megállapította, hogy a betörés a pince felől történt. A betörők felbontották a pince mennyezetét és az így támadt résen át behatoltak az üzletbe. A rendőrség széleskörű nyomozást indított az ékszerlovajok kézrekerítése érdekében.

Gazdátlan csempészeft dohány. Az elmúlt napokban az aradi vasuti állomáson az egyik este beérkező személyvonaton Vacariu János pénzügyőr az állomási rendőrséggel együttesen vizsgálót tartott. Vizsgálat közben az

egyik fülke podgyasztartóán egy csomagot találtak, amelyben tíz kiló dohány volt. Felszölitették az utasokat, hogy jelentkezzék közülük az, aki a csomag tulajdonosa. Persze a csomag tulajdonosa tudván, hogy meg fogják büntetni, nem jelentkezett. A csomagot bevitték a rendőrség helyiségébe és a pénzügyőr határozott kívánságára még akkor felvették az esetről a jegyzőkönyvet. Vacariu még aznap este beszállította a lefoglalt dohányt a dohánybevéltő hivatalhoz.

Éhező város. Jassy. Beszarábliban főleg Cetatea Alba városban és a Dnyeszter partján fekvő községekben a lakosság nagy éhséggel küzd. A vetésre szánt gabonamagvakat is elfogyasztották. A lakosoknak most se vetésre való magva se gabonája nincsen. Az éhséggel küzdő lakosoknak segítségére sietett a hatóság, de a segítség elégtelenség bizonyult. A lakosság most a kormányhoz fordult segítségért.

A jubliáns Tenér Ciszó arc. Répét közli az „Aradi Fáklya” mai száma.

A törökök gyászolták a pápát. A törökök a hivatalos gyászt nem ismerik és csak most XV. Benedek pápa elhunyt alkalmából történt meg legelőször, hogy a felhirdetett a török kormány rendelkezése felárborra eresztették. Ez volt egyúttal a legelső eset, hogy Konstantináolyban tudomásul vették a keresztény világ gyászát. A pápa emlékére gyászeistentisztelet volt, amelyen maga a szultán és a trónörökös is részt vett. A halott pápának háboru alatti jótekonyságának szölt, amelyben az izlami fiait és részesítette.

Bisöröndü katonai kékes-szürke szövetek kaphatók Schäffer Henriknél.

Kézrekerült tolvaj.

(A lakatosműhely betörője.)

Megírta a napokban az „Aradi Közlöny, hogy Kutter József Str. Andrei Muresanu (Nádor-utca) lakatosmesternél betörték és nagy mennyiségű lakatosszerszámot és kész árut vittek el körülbelül 10 ezer lei értékben. A rendőrség megindította a nyomozást, amelynek folyamán egy aradi lakatosmester bejelentette, hogy egy magát Simoncsics Antalnak nevező egyén lakatosszerszámokat vitt hozzá eladás céljából, amelyekre előleget adott és kérte, hogy másnap jöjjön be a többi pénzért. Másnap, amikor az illető jelentkezett, észrevette, hogy a szerszámok Kutter műhelyéből valók. A rendőrség nyomozni kezdett és sikerült Simoncsics Antalt letartoztatni, aki töredelmes vallomást tett. Az ellopott szerszámok egy részét már megtalálták, másik részét pedig a Holtmaros partján a hóban ásta el Simoncsics. Ezeket szintén megtalálta a rendőrség. Simoncsicsot a rendőrség fogva tartja. Megindította ellene a nyomozást, hogy nem terhelje több bűnt a felküsmereit.

Közgazdaság.

A valutapiac.

Aradi valutaárak. (Február 23.) Dollár 130, márka 0.65, sokol 2.45, dinár 1.70, magyar korona 0.21, budapesti kifizetés 5.03, bécsi kifizetés 47, berlini kifizetés 0.64, francia frank 12, prágai kifizetés 2.42.

Bucuresti kurzusok. (Február 23.) Napoleon d'Or 455, francia frank 11.25, angol font 560, líra 6.15, márka 0.61, dollár 129, sokol 2.45, magyar korona 0.22, Kifizetések: Páris 11.75, London 568, Berlin 0.61, Milano 6.40, Prága 2.50, Newyork 130.

Zürichi nyitás. (Február 23.) Berlin 235, Newyork 510, Milano 2560, Prága 930, Budapest 72.5, Zágráb 157.5, Bucuresti —, Varsó 14, Bécs 10, lebélyezett osztrák korona 9.

Budapesti nyitás. (Február 23.) Napoleon d'Or 2640, dollár 691, 338, osztrák korona 11.37, rubel 50, lei 519, sokol 1250, dinár 845, lengyel márka —.

Zürichi zárás. (Február 23.) Berlin 241, Amsterdam 196, Newyork 510, London 2253, Páris 4600, Milano 2570, Prága 915, Budapest 72 és fél, Zágráb 157.50, Varsó 14, Bécs 11, osztrák lebélyezett 9.

Budapesti zárás. (Február 23.) Napoleon d'Or 2635, angol font 3055, dollár 691, francia frank 62.875, márka 335, líra 34.25, osztrák korona 11.125, rubel 51, lei 518, sokol 1244, dinár 840.

A resicai művek új részvényei. **Bucuresti.** Az Argus jelenti, hogy a resicai művek igazgatósága új részvényeket bocsátott ki mintegy 25 millió lei értékben. (RTI.)

A gyárigazgató estélye

(Eltűnt és visszaküldött arany cigarettatárca.)

BUDAPEST. Frinsberg Adófi gyárigazgató a minap fényes társaságot látott vendégül a lakásán rendezett estélyen, amely kinos incidenssel végződött, amennyiben a vendéglátó házigazdának egy 60.000 Koronát érő arany cigarettatárca tűnt el. Miután a szolgálatszemetelését igazolta, a gyárigazgató kénytelen volt a vendégekhez azzal a kéréssel fordulni, hogy add elvitték a tárcát, valamilyen diszkrét formában szórakoztassa vissza. A vendégek között ez a felszólítás nagy fölháborodást idézett elő és sértődötten eltávoztak. Frinsberg erre ismeretlen tettesek ellen följelentést tett a rendőrségen. Tegnap aztán a gyárigazgató postacsomagot kapott, melyben bent volt az arany cigarettatárca a következő sorok kíséretében:

— Itt a cigarettatárca, de arra kérem, ne uszítson vendégei nyakára detektívet.

Akárás persze nem volt e sorok alatt. A följelentést a gyárigazgató azelőtt visszavonta.

LEGUJABB.

Vilmos császár meg akart szólni.

Newyork. Az United Press szenzációs tudósítást kapott, amelyben Rio de Janeiróból kapott fényképmásolatban közli Vilmos volt német császár utlevelét. Vilmos excsászár titokban utlevelét szerzett és ezzel el akart menekülni Hollandiából. A titokban szerzett utlevél Braziliába szólott. Az antant azonban idejekorán megtudta a dolgot és így még közbeléphetett mielőtt Vilmos tervét megvalósíthatta volna. Az antant az utlevél érvényességét megsemmisítette és így Vilmos excsászár szokástól kiérlete dugába dőlt.

Irodalom és művészet.

Brotikus darabok.

(Miért lelkesednek a berliniek?)

A berlini színházakban néhány nap óta erotikus darabokat játszanak, amelyeket a közönség minden rétege megszeretett. A színházgatók számára pompás üzletet jelentenek ezek a darabok. Berlin néhány színháza csőd előtt állott és ekkor kísérletképpen erotikus darabokat adtak elő, amelyek lényegesen anyagi sikert hoztak. Róbert Jenő, az egyik színház igazgatója már csődöt kért vállalta ellen, azonban a „Wehr-Wolff” című erotikus bohózatot látszólag és a színház meg volt mentve. Példáját a többi berlini színházak is követték és most lényegesen szerzők írnak erotikus bohózatokat — megrendelésre. Érdekes hogy a daraboknál ritka esetben írják ki a szerző nevét. Az erotikus darabokat sokkal jobban megízlelik, mint akármelyik más irodalmi értékű drámát. A berlini közönség szereti maga előtt látni az érzékekre ható erotikus darabokat, egy csöppnyi pikantériáért szívesen lemond az igazi irodalmi élvezetről. Ez az érdekes irányváltás érezhető a filmgyáraknál is, mert a készülő filmek jó része erotikus tárgyú.

A színház hét műsora. Pénteken: Színház harmadszor, C) bérlet. Szombaton: Színház, negyedszer, A) bérlet. Vasárnap délután: Bucsukeringő, László Andor fellépésével, Vasárnap este: Gyerekkasszony, B) bérlet. Bokor József népszínműve, B) bérlet.

A színházzirodai hírek. Péntek este Molnár Ferenc nagysikerű három egyfelvonásos a Színház kerül C) bérletben színe. — Aladár nem számár szombati délutáni olcsó helyárakkal a kedves és mulatságos gyermek operett kerület színe. A főszerepeket Zilahy, Margit Benkőné, Korbuly, Faludy, Selmeczy és Mészáros játszik. — Gyerekkasszony, Bokor József kedvelt énekes népszínműve iránt mely vasárnap este kerül felújításra, általános érdeklődés van a közönség körében. Horváth Mici és László Andor játszik a darab főszerepeit, míg a többi szerep Mágory, Korbuly, Faludy, Sipos, Selmeczy, Mészáros kezében van. — Vasárnap délután László Andor fellépésével a Bucsukeringő kerül színe.

Filharmonikus hangverseny március 1-én a Kultur-palotában Unger Mór tanár vezénylete alatt. Jegyeket Seherhag H. és Fia-cég árúsítja.

A Modern Kabaré új műsorának sikere. Zsuffolt ház tapsolt tegnap este a Modern Kabaré premierjén a kitűnő szereplőknek. A Láthatatlan ember

Öngyilkos nyomorgó testőrművész.

Budapest. Margittay Tihamér festőművész ma öngyilkosságot követett el. Halántékon lőtte meg revolverrel, azonban a golyó a koponyacsontjáról lecsuszott. Kórházba szállították, ahol az orvosok megállapították, hogy állapota nem életveszélyes. Tettének oka az, hogy a szemét kellett volna a napokban megoperáltatnia. Félt, hogy elveszítheti a látóképességét és már eddig is nyomorgott, attól tartott, hogy ezután még nagyobb nyomorba jut.

című komédia hatalmas sikert aratott. A 7 éves Papp Magda klasszikus áncsal egészítik ki a pompás műsort. Előadás után reggeliz parkettánc.

MOZI. * Lehar-operett az Apollóban. (A Pacsirta filmen.) Lehar Ferenc egyik legsikerültebb és legnépszerűbb operettjét a Pacsirtát péntektől kezdve mutatja be az Apolló — filmen. Az operett megkapó, bájos és szellemes meséje természetesen sokkal jobban érvényesül a filmen, mint a színpad szűk korlátjai között. Tiszta magyar levegő árad felénk a filmről amelyen jól esik megpihenni a szemnek. A darab főszereplői a legjobb nevével bíró színészek közül kerülnek ki. A filmet a Pacsirta eredeti zenéjével kíséri az Apolló orkesztere.

* Várkonyi Mihály az Uránia filmjén. Mint jeleztük, az Uránia színház „A száműzött” című szenzációs mexikói drámával nyitja meg ma, pénteken a kaput. A cowboy-dramákat mindig szívesen fogadta a közönség s kétségtelenül öröme lesz az Uránia filmjében is, amely úgy a lenyűgöző meséjével, mint pompás kiállításával a legnövösabb filmek közé sorozható. A címszerepét Várkonyi Mihály, ez az impozáns külsejű rokonszenves magyar színész játssza. Mély átérzéssel rajzolja meg a száműzött cowboy-életből duzzadó, de lélekben összeroppant alakját. Várkonyin kívül Marlyasovszky Ilona, Kerényi Gabi és Kürthy József alakításai érdemlik ki a közönség elismerését.

Hóba ázott gyermek.

(Egy fiatal anya büne.)

A guraheci csendőrség a napokban jelentést tett az aradi ügyészségnek, hogy a jászashelyi erdő közelében egy megfagyott csecsemő holttestét találták. Tegnap szállott ki a helyszínére dr. Ursu János táblabíró helyettes vizsgálóbíró, Otta Ágoston ügyész és dr. Bradean Athanasz megyei főorvos.

A vizsgálat során megállapították, hogy Kazán Mária 19 éves cselédeleány, aki az aradi gyermekmenhelyen adott életet egészséges leánygyermeknek, a megfagyott csecsemő anyja. A cselédeleányt letartóztatták. Eleinte tagadott, de a tanúk rábizonyították, hogy a napokban látták amint gyermekével a jászashelyi erdő felé tartott. Amikor később azt kérdezték tőle,

hogy hol van a gyermeke, azt mondta, hogy azt odaadta előtte ismeretlen asszonyoknak. A csecsemő holttestére egy csendőriárőr akadt. A hó olvadásakor a hóba temetett kis holttest lábai kilátszottak és így vetették észre a csendőriárőrök. A boncolás megállapította, hogy a négyhetes leányka egészséges, erős szervezetű volt és a kelletlen anyja egy szál ruháskában élve temette el a hóba gyermekét. Kazán Mária végül bevallotta, hogy ő ásta a hóba gyermekét, de ő azt hitte, hogy remél és egyébként is ő szegény leány és nem tudta volna gyermekét eltartani. A gyilkos cselédeleányt beszál lítették az aradi ügyészség fogházába.

A szerkesztésért:
KÁROLY JÓZSEF
felel.

Inró hirdetések

Vétel és eladás.

TEKERCS CSOMAGOLÓPAPIR vékony kapható Knieszer könyvkereskedésében Str. Tudor Vladimirescu (Dobó-utca.) 11851

ELADÓ ebédli íróasztal, villanylámpa, ágyhuzat, női cipő, gyermekruha, próba baba, fehér férfi keztyű, ezüst evőkanál, gyümölcsállvány stb. Str. Mocloni (Országy-utca) 14. 11717

SZÉP mahagoni szalon és tölgy férfi-szobagarnitúra olcsón eladó. Cím a kiadóhivatásban 723

MEGVÉTELRE keresek 6 esetleg 12 személyes komplett ezüst evőeszközt. Cím Kelet hírlapirodában. 11525

Ingatlan.

BELVÁROS közelében magánház 2 három szobás lakással is állóval kerttel eladó. Bővebbet Gyulainál, Ipar és Nép bank

Ingyen kap

egy francia pipere szappant,
ha

Szabó drogeriába

eszközi bevásárlását 10 pénztári block felmutatása ellenében. 727

Intercontinentale

szállítványozási és közlekedési r-t. Ezelőtt: HOFFMANN S. & V. Befizetett alaptőke: Líra 8.000.000. Törzsház: TRIESTE.

ARADON, BUL. REG. FERDINAND (JÓZSEF FÖHERCEG-UT) 21. SZ. TELEFON: 354. SZ. 11614

Nemzetközi szállítás. Minden nagyobb kül- és belöldi városban és fontosabb vasuti gőpontonknál „SAJAT FIOKOK”, melyek által a szállítások pontos és gyors lebonyolítását biztosítjuk.

Állandó gyűjtőforgalom Prágából, Brnóból, Wienből, Budapestről stb. Romániával. Szakszerű vámkezelés!

Jön a „VESTA” mely égen és földön a legfényesebben ragyog

Apró hirdetések.

Alkalmazás.

EGY ügyes fodrász azonnal felvételt kér a Szada Consistorului (Batthyány-utca) 23. 100

NYOLC GYMNAZIUMOT VÉGZETT fiatal ember gyógyszerész gyakornokul felvételt kér Hajós Árpád gyógyszerházban Arad. 642

PENZTÁRNOKNÓ délelőttre felvételt kér Telesarnok Strada Crisan (Karolina-utca) 8. 728

KENYÉRKHORDÓKÁT felvesz a Dózsá-kenyérgyár. 724

ASZTALOST KERESÜNK, ki padlójait fűtési munkára vállalkozik. Cím a kiadóhivatalban. 100

HÁZMESTERNEK ajánljuk fiatal házaspár, férfi kérészetéhez ért. Cím Wallinger hirdetőjében. 11629

JOGHALLOGATÓ perfekt román-magyar ügyvédi irodai gyakorlatlalt gépirásban járás, állást keres. Címeket Kelet hírlapirodába. 11524

KERESKEDELMi érettségizett mérlegképes könyvelő állást keres. Cím Kelet hírlapirodában. 11525

MEGBIZHATÓ bejárónő azonnal felvételt kér Mandi papírüzlet Bulevardul Reg. Ferdinand 15. 731

HÁZMESTERPAR gyermektelen kereslek szerény lakás és fizetés ellenében lakarításért Háasz hirdetőjében Strada Eminescu 2. 11754

FŐZŐNŐ Magyarországra óhajt menni ajánljuk repatriált családnak. Cím a kiadóban. 732

Vétel és eladás.

BUTOR. Ebédli és hálószobák olcsó árban kaphatók Wigenfeld butoraktár. Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca.) 4836

MINDENKINEL TÖBBET FIZETÜNK képekért, bronz, márvány és porcellán figurákért perzsa szmírna argamant-szövegekért török kendőkért, antik és modern butorokért, zongorákért, modern és antik díszlámpákért, japán vaskérekért régi ezüst és arany mű tárgyakért, mindennemű műbelső részéért. Szépművészeti Salon Str. Eminescu (Deák Ferenc-utca) Orttay-palota. 11911

AJANDEKTÁROK legolcsóbb beszerzési forrása a Salon Artistique (Fischer E. palota) Antik és modern porcellánok, butorok, szobrok, figurák, vázák, festmények, méteretek, perzsa szövegek, szőnyegvétel, eladás, cserézés és bizományba vétele a legelőnyösebb feltételek mellett. 11691

PIANINÓT, zongorát gyönyörűen briliánsokat magas árban veszek. Leveleket „Pianino” felcírére a kiadóhivatalba kérek. 12021

GYÖNYÖRŰ BŐR ÉS SZALON GARNITURA olcsó eladó a Szépművészeti Szalonban, Orttay-palota. 12111

VÁSZNAK schiffonok és zepírek olcsón szerezhetőek be STRASSER divatruháiban szemben a Lutherána-templommal. 403

EGY ES FELE vagyon dugágya eladó Cím az Aradi Újság kiadóhivatalában. 738

EGY alig használt kocsz-kályha eladó. Megtekintésért Békes János Strada Crisana (Szent István-utca) 1. 726

KERESZTHEROS elsőrangú bécsi zongora eladó Str. Tribunal Arad (Dumala-utca) 14 Szirmai. 11795

Cassa de Pastrare Civila din Arad S. A. — Aradi Polgári Takarékpénztár R. T.

CONVOCARE.

Cassa de Pastrare Civila din Arad Societate Anonima este convocata la 26. Februarie 1922, ora 10 1/2 a. m. in localitatei institutului Bulev. Regina Maria (Andrássy-ter) Nr. 22. a XXXIV-a adunare

generala ordinara

la care sunt invitati cu tot respectul actionarii

DIRECTIUNEA

OBIECTE:

1. Examinarea starii doilor actionari pentru verificarea procesului verbal.
2. Deciderea asupra raportului directiunii si a comitetului de supraveghere apoi examinarea socotilor din anul 1921 si staverirea bilanului distribuirea profitului si decidera asupra absolutarilor.
3. Modificarea a §§ 1 si 122 ale statutelor.
4. Autorizarea directiunii ca la caz daca judecatoria va preinde cele de lipsa sa le savarsasca in cercul sau de activitate.

Rugam actionarii, cari voiesc a participa la adunarea generala sa depuna actiilelor pana la 23 ct. la Cassa Centralei sau la a Sucursalelor.

Activa — Vagyon.

Bilant la 31 Decembrie 1921.

Mérleg-számla 1921. dec. 31-én.

Passiva — Teher.

Activa — Vagyon.		Bilant la 31 Decembrie 1921.		Mérleg-számla 1921. dec. 31-én.		Passiva — Teher.	
L	b	L	b	L	b	L	b
Cassa — Pénztár	—	—	5,204.975	24	Capital societar — Részvénytőke	—	7,240.000
Capitale elocate la alte institute de credit — Más pénzüzeteknél elhelyezett tőkék	—	—	3,084.214	77	Fond de rezerva — Tartalék	3,287.863	07
Cambii — Váltók	39,822.118	65	—	—	Fond pentru descrieri — Leirasi tartalék	250.000	—
Imprumuturi — Kölcsönök:	—	—	—	—	Fond de rezerva pentru diferenta de curs — Arfolyam különbözeti tartalék	81.958	77
Imprumut cu acoperire hipot. — Zaloglevél biztosítéki kölcsön	4,727.693	84	—	—	Fond de rezerva pentru scaderea pretului — Ingatlan értékesítési tartalék	59.864	—
Scrisuri fonciare — Jelzalog kölcsön	861.724	26	—	—	Fond de rezerva pentru contributie — Adótartalék	55.000	—
Obligatiune — Kötvény-kölcsön	24.815	50	—	—	Fond de rezerva pentru scaderea cursului impr. de razboui — Hadikölcsön-értékesítési tartalék	520.000	—
Imprumut comunal — Községi kölcsön	25.881	44	—	—	Fond de pensiuie — Nyugdíjalap	250.864	02
Imprumuturi in cont-curent — Folyószámla kölcsönök	7,219.802	81	—	—	Premiul de 10% al hipot. cu premia	—	88.919
Debitori — Adósk	239.101	89	—	—	Dijas záloglevelek 10% dija	—	291.261
Avans pe imprumut de razboui — Hadikölcsön-kötvény előleg	778.591	34	48,699.679	78	Imprumuturi cedate — Engedményezett kölcsönök	—	4,034.000
Lemnaria si tiglarie din Elek — Eleki fetelepi és téglagyári készletek	—	—	2,624.147	68	Hipot. in circulatie — Záloglevelek forgalomban	—	10.000
Fond cu acoperire de scrisuri fonciare — Zaloglevél biztosítéki alap	—	—	254.350	—	Hipot. sortate — Kisorsolt záloglevelek	—	—
Efecte — Értékpapírok	—	—	4,870.027	52	Depuneri spre fructificare — Takarékeltek:	—	—
Realitati — Ingatlanok:	—	—	—	—	in libele — könyvecskére	38.864.129	01
Casa institutului — Főintézetűi székház	205.000	—	—	—	in cont. current — folyószámlára	7,859.318	06
Casale Filialelor tiglarie din Sant-anna si Elek — Fiókintézetűi székházak, eleki és újszenannai téglagyárak	850.000	—	555.000	—	Depuneri — Pénztári letétek	—	1,271.144
Inventar — Letár	28.000	—	20.000	—	Datoria pe casa din Bul. Regina Maria — Ingatlanarhozás Bul. Regina Maria (Andrássy-ter) 22. sz. házon	—	94.668
Descriere — Leiras	8.000	—	28.029	14	Cupoanele hip. restante — Hátralékos záloglevél törvény	—	469.260
Interese restante — Hátralékos kamat	—	—	—	—	Cupoanele dividendei restante — Hátralékos osztalékok	—	198.974
			80,915.424	08	Contributia dupa interesele restante — Hátralékos betétkamatadó	—	68.446
					Interese anticipate — Előre felvett kamatok	—	490.848
					Chiria anticipata a casei — Előre felvett házbér	—	2.600
					Contributia restante — Hátralékos adó	—	50.000
					Saldul profitului — Nyereség egyenleg	—	1,043.309
							83

Arad, la 11. Februarie 1922. — Arad, 1922. február hó 11.

Wessinghoffer Nándor, a. k. director general — vezérigazgató.

Stein Esigmond, a. k. director executiv — igazgató.

Raskai Miksa, a. k. secretar-primocomptabil — főkönyves.

Directiunea — A igazgatóság:

Dr. Keresztes, a. k. presedinte — elnök Schill, a. k. vicepresidente — elnökhelyettes. Adelman, a. k. Angele, a. k. Buttinger, a. k. Darányi, a. k. Gantner, a. k. Dr. Holló-Holzinger, a. k. Dr. Issekutz, a. k. Löbl, a. k. Mandl, a. k. Martens, a. k. Nattland, a. k. Réthy, a. k. Seidner, a. k. Szathámy, a. k. Scherer, a. k. Várhelyi, a. k. Winkler, a. k. Wittmann, a. k.

Bilanul prezentat este conform cu registrele principale si secundare si lam affiat in ordin. — Jelen mérleg-számlás a 45-és mellékkönyvekkel összehasonlítottuk és azt helyesnek és teljesen rendben lévőnek találtuk.

Arad, la 18. Februarie 1922. — Arad, 1922. február hó 18-án.

Comitetul de supraveghere: — A felügyelő-bizottság:

Reinhart Gyula, a. k. president. Hoffmann Antal, a. k. Kosztka Emil, a. k. Szántó Gyula, a. k. Weill József, a. k.

A felügyelő-bizottság jelentése.

TISZTELT KÖZÖVÜLÉS!

Intézetünk nyomon követi a felvett 1921. évi törvény-szabta kötelezettségünknek megfelelően, állandóan éber figyelemmel kísérjük az intézet pénzüzeit és annak különböző kezelési ágazataiban rendszeres vizsgálatokat tartunk és ezen eljárásunk eredményeként van eszencsésnek a t. Közgyűlésnek jelenteni hogy az intézet ügyvezetési és kezelési annak minden ágában a kereskedelmi törvények és alapszabályokkal megegyezőnek, az értékelés pedig az intézet könyvekkel egyezők és mindenben rendben lévőnek találjuk.

Részvételünk az intézet értékelési és okmányainak leltározásában megvizsgáljuk az 1921. évre felállított mérleket és meggyőződünk hogy annak leltározás az intézet a kereskedelmi törvényeknek és alapszabályoknak megfelelően eszközölt és ebből bizonyos és mérleg jóváhagyással javasoljuk.

Megvizsgáljuk a igazgatóságunk a kimutatott 1043.309 L. 83 b fiztala jövedelem felosztására vonatkozó javaslatát és azt helyesnek és az intézet érdekeivel megegyezőnek találjuk, ahhoz hozzájárulunk a annak előmozdítását a t. Közgyűlésnek ajánljuk.

Arad 1922. február hó 18-án.

A FELÜGYELŐ-BIZOTTSÁG.